gemeente Nijkerk

2e Bestuursrapportage 2023

Inhoudsopgave

Inleiding 3
1. Autonome ontwikkelingen 7
2. (Bestaand) Beleid 16
3. Energie- en Prijsindexatie 19
4. Specifieke uitkeringen 20
5. Investeringen 23

Inleiding

Hierbij bieden wij u de 2e bestuursrapportage 2023 aan van de gemeente Nijkerk. In deze inleiding gaan we in op onze financiële positie in 2023 en de leeswijzer.

De peildatum van deze rapportage is 1 september 2023. In deze bestuursrapportage is geen nieuw beleid opgenomen.

Financiële positie van onze gemeente.
Deze bestuursrapportage biedt een overzicht van het resultaat van onze gemeente in 2023. Daarbij geven wij een prognose af voor geheel 2023.

De financiële positie van de gemeente omvat echter niet alleen het exploitatieresultaat maar ook de algemene reserve en de financieringsbehoefte. Deze beide bedragen zijn (in meerjarenperspectief) ook opgenomen in deze rapportage.

Exploitatieresultaat 2023.
De ontwikkeling van het exploitatieresultaat van de gemeente laat zich als volgt weergeven:

bedragen x € 1.000

	lasten	baten	saldo
Resultaat 1e bestuursrapportage 2023			-1.876
Besluitvorming raad juni 2023		159	159
Saldo juni 2023			**-1.717**
Autonome ontwikkelingen	1.539	2.362	823
Beleid	669	179	-490
Energie- en prijsindexatie	-1.635	-	1.635
Specifieke uitkeringen	1.637	1.737	100
Totaal afwijkingen 2e bestuursrapportage 2023	**2.210**	**4.278**	**2.068**
Exploitatieresultaat 2023			**351**

Resultaat exploitatie 2023.
Deze 2e bestuursrapportage geeft een prognose af over het gehele jaar 2023. Deze prognose laat een verwacht positief resultaat zien over 2023 van € 351.000.

De prognose van het resultaat over 2023 zoals we dit in deze bestuursrapportage presenteren, verbetert sterk ten opzichte van het resultaat zoals dit gepresenteerd is in de 1e bestuursrapportage. In de 1e bestuursrapportage werd nog een tekort over 2023 voorzien van € 1.876.000. In de raad van juni 2023 is een besluit genomen waarmee het resultaat € 159.000 verbeterde en uitkwam op € 1.717.000 nadelig.

De effecten in deze bestuursrapportage bedragen per saldo € 2.068.000 voordelig. Hiervan heeft € 2.084.000 een incidenteel voordelig karakter en € 16.000 is structureel nadelig.

De afwijkingen van de tweede bestuursrapportage zijn als volgt weer te geven:

bedragen x € 1.000

Afwijkingen	Totaal	Incidenteel	Structureel
Resultaat 1e bestuursrapportage 2023	-1.876		
Besluitvorming raad juni 2023	159		
Saldo juni 2023	**-1.717**		
Meicircurlaire Gemeentefonds	1.703	1.703	
Energie- en prijsindexatie	1.635	1.655	-20
Wmo en jeugd	-1.143	-1.143	
Vrijval afschrijvingslasten	274	274	
Routekaart duurzaamheid	-330	-330	
Resultaat rente en dividend	321	321	
Administratieve BTW correctie chalets opvang	-162	-162	
Kosten opvang Oekraïne	-145	-145	
Openbare ruimte	-141	-175	34
Verkiezingen 2023	-123	-123	
Maatschappelijke begeleiding arbeidsmigranten	110	110	
IHP onderwijs	109	109	
Specifieke uitkeringen	100	100	
Verzekeringen	-96	-96	
Afval en riolering	-78	-50	-28
Huurinkomsten Rabobank	53	53	
Overige mutaties < € 50.000, per saldo	-19	-17	-2
Resultaat 2e bestuursrapportage 2023	**2.068**	**2.084**	**-16**
Resultaat per 31 december 2023	**351**		

De belangrijkste afwijkingen zijn hierna toegelicht. Een toelichting op alle gedetailleerde afwijkingen is in hoofdstuk 1 t/m 4 van deze bestuursrapportage opgenomen.

Meicirculaire gemeentefonds
Een belangrijk effect van de verbetering van het resultaat is gelegen aan de fiks hogere algemene uitkering van de meicirculaire 2023 ad. € 1.703.000. Dit bedrag is deels het gevolg van het feit dat het Rijk momenteel heel veel geld uitgeeft en in het kader van ‘trap op – trap af’ dus ook meer geld aan de provincies en gemeenten beschikbaar stelt. Voor het andere deel betreft het bijstelling van de gehanteerde accressen omdat loon- en prijsstijgingen groter zijn dan oorspronkelijk geraamd. Via de raadsinformatiebrief over de meicirculaire bent u hiervan al op de hoogte gebracht.

In deze rapportage zijn de effecten van de septembercirculaire van het Gemeentefonds niet meegenomen. Hierover wordt u afzonderlijk via een raadsinformatiebrief op de hoogte gebracht.

Energie- en prijsindexatie
In de eerste bestuursrapportage is gemeld dat de energieprijzen door globale ontwikkelingen sterk zijn gestegen. De hogere energietarieven leiden zoals verwacht tot oplopende uitgaven voor de energiekosten op de verschillende programma’s. Hiervoor is in de begroting 2023 al een meerjarige

stelpost opgenomen. De hogere lasten worden dan ook ten laste van deze stelpost voor energie gebracht waardoor ze budgetneutraal verlopen. Het restant van de stelpost voor 2023 van kan vrijvallen in het resultaat van 2023. Per saldo levert dit een voordeel op van € 1.635.000.

De aframing is in verband met de lopende aanbesteding energie niet structureel verwerkt. Als de uitkomsten voor de exploitatie van het nieuw af te sluiten contract voor de levering van elektriciteit en aardgas bekend zijn wordt duidelijk welk bedrag van de meerjarig opgenomen stelpost voor energie vrij kan vallen

Wmo en jeugd
Op de taakvelden van Wmo en jeugd zijn verschillende afwijkingen te zien. De belangrijkste hiervan betreft een overschrijving op de Jeugdhulp zorg in natura. Deze zullen naar verwachting € 1.029.000 hoger uitvallen door een viertal doorstromingen naar de (duurdere) jeugdzorg Landelijk Transitie Arrangement.

Vrijval afschrijvingslasten
Doordat een aantal projecten per 1 januari 2023 nog niet zijn afgesloten worden er minder kapitaallasten doorbelast. Per saldo levert dit een voordeel op van € 748.000. Doordat op deze investeringen nog niet afgeschreven wordt in 2023 hoeft er ook geen dekking uit de reserve Maatschappelijk nut plaats te vinden. De bijdrage uit deze reserve kan daardoor in 2023 met € 474.000 worden verlaagd. Per saldo een voordelig effect van € 274.000.

Routekaart duurzaamheid
Er wordt een budget opgenomen van € 330.000 voor Routekaart/duurzaamheid structureel (Bijdrage RES) waarvan de dekking vanuit de algemene uitkering plaats vindt. Elke RES-regio ontvangt gelden voor de organisatie van een RES-kantoor. De gemeente Nijkerk ontvangt als voorzitter van de RES deze gelden. De besteding van deze gelden is aan de RES-regio Foodvalley.

Resultaat rente en dividend
Het positieve renteresultaat (€ 296.000) ontstaat door de ontvangen rente voor gelden die tijdelijk in de schatkist geparkeerd staan en minder betaalde rente doordat er minder geïnvesteerd is dan verwacht. Daarnaast is de dividenduitkering van BNG en Alliander per saldo € 25.000 hoger.

Kosten opvang Oekraïne
Sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne is er een vluchtelingenstroom op gang gekomen in heel Europa. De gemeente vangt sinds 2022 vluchtelingen op in tijdelijke noodlocaties. Aan het einde van de zomervakantie 2023 is er tijdens een feestelijke opening de nieuwe locatie aan de Nachtegaalsteeg geopend. Deze vervangt de locatie Bad Hulckesteijn en de Hilt. Met de opening van de locatie is er de mogelijkheid om in totaal 220 vluchtelingen op te vangen.

De locatie behuisd momenteel 219 vluchtelingen verdeeld over 50 Chalets. Met diverse afdelingen wordt er momenteel gekeken om op de huidige locatie nog 3 chalets extra te plaatsen. Deze chalets zijn al meegenomen in de vergunningsaanvraag en staan met potlood ingetekend. De drie extra chalets maakt dat we kunnen opschalen naar +/- 240 plekken. De extra chalets staan al in het eerste voorstel van totaal 56 chalets.

Vanwege de druk op de opvang wordt er middels het Provinciale Regie Tafel-overleg en Team Opvang Vluchtelingen Oekraïne met regelmaat gevraagd waar mogelijk de huidige opvang verder op te plussen.

Voor de al gemaakte en nog te verwachten kosten voor de voorbereiding van de noodopvang asielzoekers wordt u gevraagd een budget van € 145.000 beschikbaar te stellen. Tot op heden zijn er meer dan 70.000 euro aan kosten (inhuur projectleider en communicatiekosten) geboekt. De verwachting is dat er nog 75.000 kosten voor communicatie (€ 30.000), inhuur projectleider (€ 30.000) en uren inhuur projectondersteuning (€ 15.000) bij komen.

Financieringsbehoefte en algemene reserve.

De ontwikkeling van de financieringsbehoefte en de algemene reserve in meerjarenperspectief laten zich als volgt weergeven:

bedragen x € 1.000

Financiële thema's	2023	2024	2025	2026
Financieringsbehoefte per 31 december	61.700	69.200	84.400	80.500
Algemene reservepositie per 31 december	9.426	14.376	15.175	12.262

De liquiditeitspositie van de gemeente wordt afgemeten aan het resultaat, de financieringsbehoefte en de algemene reservepositie. Het resultaat (saldo van de jaarlijkse baten en lasten) is hiervoor uitgebreid toegelicht.

De financieringsbehoefte wordt bepaald door te kijken in welke mate de boekwaarde van de vaste activa en de voorraad grond worden gefinancierd met eigen vermogen (reserves) en lang vreemd vermogen (langlopende geldleningen en voorzieningen). De financieringsbehoefte is een indicatie van de te verwachten behoefte om geld aan te trekken en om op basis hiervan een indicatie te maken van de te verwachten rentelasten.

De algemene reserve is het vrij besteedbare deel van het vermogen. De algemene reserve dient mede als buffer om onverwachte en niet begrote tegenvallers op te kunnen vangen en is een indicatie van de financiële robuustheid van de gemeente op (langere) termijn.

Leeswijzer.
In hoofdstuk 1 wordt een toelichting gegeven op de autonome bijstellingen. Dit zijn financiële bijstellingen waar op basis van het huidige beleid van de gemeente geen keuze in te maken is. Of dit zijn bijstellingen als gevolg van veranderende wetgeving of gerechtelijke uitspraken.

In hoofdstuk 2 worden de afwijkingen van (bestaand) beleid toegelicht. Dit betreft bijstellingen die volgen uit het toepassen van het beleid dat op dit moment door de gemeenteraad is vastgesteld.

In hoofdstuk 3 staat de energie- en prijsindexatie toegelicht. Vanwege de globale ontwikkelingen zijn de energieprijzen sterk gestegen. Ook zijn door inflatie en door loonontwikkeling de marktprijzen veranderd die wij moeten betalen om onze wettelijke taken en ons beleid uit te voeren. Vanwege de globale ontwikkelingen zijn deze thema's op dit moment actueler dan ooit. Wij moeten deze effecten verwerken in de begroting om te voorkomen dat we bij de jaarrekening voor verrassingen komen te staan.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de specifieke uitkeringen. De gemeente Nijkerk maakt steeds meer gebruik van specifieke uitkeringen. Dit zijn uitkeringen die verplicht aan een door het Rijk vastgesteld doel besteed moeten worden. Over deze uitkering moet de gemeente verantwoording aan het Rijk afleggen.

In hoofdstuk 5 vindt u de nieuwe investeringen die aangevraagd worden in deze 2e bestuursrapportage 2023. Een groot deel van deze investeringen wordt gedekt door subsidies.

1. Autonome ontwikkelingen

bedragen x € 1.000

bijstelling	programma	lasten	baten	saldo
1. WMO Vraagafhankelijk vervoer	1	8	-	-8
2. Bijstandsverlening	1	509	573	64
3. Armoedebeleid	1	28	-21	-49
4. Schuldhulpverlening	1	67	-	-67
5. Wet sociale werkvoorziening	1	26	-	-26
6. WMO Hulpmiddelen	1	139	-	-139
7. WMO Eigen bijdrage	1	-	18	18
8. WMO Huishoudelijke hulp	1	36	-	-36
9. WMO BG/DB/KDV en maatwerkarrangementen	1	-71	-	71
10. Jeugdhulp	1	971	-	-971
11. Voorbereidingskosten noodopvang asielzoekers 2023	1	145	-	-145
12. Vergoeding schoolbesturen voor heffingen en OZB	2	45	-	-45
13. IHP onderwijs	2	-109	-	109
14. Leerlingenvervoer Oekraïne	2	30	-	-30
15. Taal voor ontheemden Oekraïne	2	26	-	-26
16. Toezicht Kinderopvang VGGM	2	20	-	-20
17. Bijdrage VGGM wet verplichte GGZ 2023	2	-16	-	16
18. Re-integratie	5	7	-	-7
19. Maatschappelijke begeleiding asielmigranten	5	-110	-	110
20. Vrijverval (riolering)	3	60	-	-60
21. Riolering (onttrekking voorziening)	3		85	85
22. Afkoop retributierecht 20 midden-spanningsruimten voor 40 jaar	4	-	80	80
22. Storting afkoop retributierecht in de reserve bouwgrond	9	80	-	-80
23. Overige verkeersmaatregelen	4	75	-	-75
24. Onderhoud wegen	4	90	-36	-126
25. Kabels en leidingen	4	-	60	60
26. Verkiezingen	7	16	-	-16
27. Huurinkomsten Rabobank	7	-	53	53
28. Tweede kamer verkiezingen november 2023	7	107	-	-107
29. Meicirculaire Gemeentefonds (met budgettair effect)	8	-	1.112	1.112
30. Meicirculaire Gemeentefonds (zonder budgettair effect)	8	-	591	591
31. Renteresultaat	8	-	296	296

32. Dividend	8	-	25	25
33. Verzekeringen	7	96	-	-96
34. Vrijval afschrijvingslasten	div	-848	-	848
34. Vrijval afschrijvingslasten ten gunste van de stelpost kapitaallasten	8	100	-	-100
34. Reservemutatie	9	-	-474	-474
35. Wet goed verhuurderschap	4	12	-	-12
Totaal		**1.539**	**2.362**	**823**

Toelichting autonome bijstellingen

1. **WMO Vraagafhankelijk vervoer**
   In augustus 2023 ontving de gemeente Nijkerk het concept halfjaarverslag 2023 van Valleihopper. Hierin is aan deelnemende gemeenten verslag gedaan over de kosten en vervoersvolumes WMO vraagafhankelijk vervoer (VAV). Op basis van dit verslag en de nadere toelichting van Valleihopper is het de verwachting dat de kosten voor vraagafhankelijk vervoer voor Nijkerk in 2023 € 12.000 incidenteel hoger gaat uitvallen.
   Als gevolg door de uitbraak van het Coronavirus en de daling van het volume zijn met de vervoerders maatwerk afspraken gemaakt. Daarbij is overeengekomen dat het tarief per declarabele kilometer door middel van een opslag wordt verhoogd. Deze afspraken met betrekking tot de volumedalingen gelden tot en met 31 december 2024 of totdat het volume weer is gestegen tot 80% van de aanbestede volumes. In 2023 zijn de volumes nog niet op het niveau van de aanbestede volumes maar zijn deze volumes wel minimaal gestegen.
   Daarnaast valt de afrekening van het vraagafhankelijk vervoer 2022 in 2023 € 4.000 voordeliger uit. Dit omdat de vervoerskosten over 2022 achteraf lager zijn dan verwacht. Per saldo is er hierdoor sprake van een te melden verwacht incidenteel nadeel in 2023 van € 8.000.

2. **Bijstandsverlening, loonkostensubsidies en studietoeslag**
   Lasten 2023:
   Per 1 januari 2023 is het wettelijk minimumloon (WML) met 10,15% verhoogd. Hiervan is 2,10 procentpunt reguliere indexatie, en 8,05 procentpunt een bijzondere verhoging. De hoogte van bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies (LKS) is hierdoor gestegen.
   In 2023 is verder het aantal inwoners met bijstandsuitkering min of meer gelijk gebleven.
   Door de verhoging van het WML vallen de uitgaven voor bijstandsverlening in 2023 € 532.000 hoger uit dan eerder verwacht.
   Ook is het beroep op de studietoeslag dit jaar groter dan verwacht. Hierdoor vallen deze uitgaven naar verwachting in 2023 € 39.000 hoger uit.
   Dit jaar zijn er tot en met augustus nog geen bedrijfskredieten verstrekt aan zelfstandige ondernemers in het kader van het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz). De verwachting is dat deze Bbz kosten hierdoor € 62.000 lager gaan uitvallen dan eerder verwacht.

   Baten 2023:
   In de voorlopig aan Nijkerk toegekende rijksbijdrage 2023 voor de bijstandsverlening, heeft het rijk de WML-verhoging nog niet meegenomen.
   Bij de vaststelling van de definitieve rijksbijdrage 2023 (rond eind september van dit jaar) wordt de WML-verhoging in het macrobudget verwerkt. De gemeente Nijkerk heeft op het moment van deze rapportage nog geen definitieve vaststellingsbeschikking van de rijksbijdrage over 2023 ontvangen. Ter indicatie heeft het ministerie van SZW een berekening gemaakt van wat het toegekende budget voor bijstand en LKS per gemeente ongeveer zou zijn, als de WML-verhoging al in de rijksbijdrage 2023 zou zijn verwerkt. Op basis van met name deze indicatie valt de rijksbijdrage 2023 voor de bijstandsverlening in Nijkerk € 624.000 hoger uit dan eerder verwacht.

Door de in Nijkerk minder verstrekte bedrijfskredieten aan zelfstandige ondernemers is de te declareren rijksbijdrage Bbz € 40.000 lager.
Daarnaast is de verwachting dat er dit jaar € 11.000 minder debiteurenopbrengsten zijn o.b.v. de daadwerkelijke ontvangen tot en met augustus.

Per saldo vallen de verwachte kosten voor bijstandsverlening en Bbz in 2023 € 64.000 lager uit dan begroot.

Vanaf 2024
De gemeente Nijkerk heeft op het moment van deze rapportage nog geen voorlopige beschikking van de rijksbijdrage voor de bijstandsverlening over 2024 ontvangen. De verwachting is dat de rijksbijdrage 2024 eveneens hoger zal zijn vanwege de verhoging WML. Zodra deze beschikking is ontvangen wordt hiervan melding gemaakt in de 1e BERAP van 2024.

3. **Armoedebestrijding**
In het gemeentefonds hebben we een bedrag van € 54.000 ontvangen voor dienstverlening aanpak schulden en armoede. Voorgesteld wordt om dit budget toe te voegen aan het budget bijzondere bijstand. Op basis van de werkelijke uitgaven tot en met augustus laten we € 26.000 van dit budget vrijvallen. De debiteurenontvangsten op met name verstrekte leenbijstand zijn dit jaar naar verwachting lager dan begroot. Dit zorgt voor een verwacht nadeel van € 21.000. Op basis van deze mutaties vallen kosten bijzondere bijstand in 2023 incidenteel € 49.000 hoger uit dan verwacht.
Hiertegenover staat dit jaar de eerdergenoemde opbrengst op taakveld 0.7 Gemeentefonds van incidenteel Dienstverlening aanpak schulden en armoede.

4. **Schuldhulpverlening**
In de raadsinformatiebrief van 21 juni 2023 over de meicirculaire 2023 is ook melding gemaakt van de incidenteel extra middelen in het gemeentefonds voor “Flankerend beleid energiearmoede” van € 67.000 in 2023. Dit budget dient voor de verwachte extra inzet die nodig zal zijn op het gebied van vroeg signalering schulden en om gemeenten tegemoet te komen in het verwachte extra beroep op bijzondere bijstand. Hiervan wordt nu voorgesteld om dit budget toe te voegen aan het budget Schuldhulpverlening binnen taakveld 6.3 inkomensregelingen. Deze mutatie verloopt budgetneutraal.

5. **Wet sociale werkvoorziening (WSW)**
In de raadsinformatiebrief van 21 juni 2023 over de meicirculaire 2023 is melding gemaakt van de meerjarige bijstelling van het participatiebudget in het gemeentefonds. De rijksvergoeding Wet sociale werkvoorziening (WSW) maakt onderdeel uit van dit budget.
Het WSW-budget is voor dit jaar door het rijk € 26.000 hoger vastgesteld dan begroot. Hier wordt voorgesteld om deze budgetverhoging toe te voegen aan het budget Wsw. Deze mutatie verloopt budgetneutraal. Vanaf het jaar 2024 is de structurele stijging van het WSW-budget al verwerkt in de meerjarenbegroting 2024-2027.
Overeenkomstig regionale afspraken wordt het onderdeel rijksvergoeding WSW volledig doorbetaald aan de Inclusief Groep. De Inclusief Groep is voor Nijkerk en 6 andere regiogemeenten de uitvoerder van de sociale werkvoorziening en helpt mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk.

6. **WMO Hulpmiddelen**
Op basis van de uitgaven en inkomsten in de eerste helft van 2023, is het de verwachting dat de kosten voor WMO-hulpmiddelen in 2023 per saldo € 139.000 hoger gaan uitvallen dan eerder begroot. Dit is met name het gevolg van meer uitgaven voor WMO woonvoorzieningen. Ten opzichte van vorig jaar is er in 2023 sprake van een toename van 35% in het aantal unieke inwoners wat gebruik maakt van deze regeling. Ook zijn de gemiddelde kosten per inwoner bij woonvoorzieningen toegenomen met 33%. Verder zijn de inkomsten op leges voor gehandicapten parkeerkaarten dit jaar lager dan verwacht, door minder verstrekte gehandicapten parkeerkaarten aan inwoners. Hiertegenover staan de hogere inkomsten uit intergemeentelijke verkoop van hulpmiddelen uit het depot.

7. **WMO Eigen bijdragen**
Het CAK rapporteert periodiek via de rapportage WMO abonnementstarief over de bij inwoners opgelegde en geïnde eigen bijdragen WMO. Uit de rapportage van augustus 2023 blijkt dat er voor Nijkerk dit jaar sprake is van € 18.000 aan hogere te verwachten opbrengsten. Dit is inclusief de meer geëinde eigen bijdragen WMO dan voorzien over voorliggende jaren.

8. **WMO Huishoudelijke hulp en begeleiding/dagbesteding (ZIN) en persoonsgebonden budgetten (PGB)**
Uit de werkelijke kostenontwikkeling van de uitgaven voor WMO zorg in natura (ZIN) en persoonsgebonden budgetten (PGB) tot en met augustus 2023 en een prognose voor de resterende maanden van dit jaar, blijkt dat er door inwoners jaarlijks in toenemende mate aanspraak wordt gemaakt op huishoudelijke hulp. Door met name de vergrijzing zien we jaarlijks een stijging in het beroep op huishoudelijke hulp. Voor 2023 betekent dit voor de WMO huishoudelijke hulp een verwachte stijging van € 36.000 (ZIN en PGB).

9. **WMO BG/DB/KDV en maatwerkarrangementen**
De uitgaven voor WMO begeleiding/dagbesteding (ZIN en PGB) blijven achter bij de eerdere verwachtingen voor 2023. Deze kosten vallen naar verwachting dit jaar € 71.000 lager uit dan begroot.

10. **Jeugdhulp ZIN & PGB**
Jeugdhulp zorg in natura (ZIN)
In de eerste voortgangsrapportage 2023 Jeugdhulp van 24 juli 2023 wordt door Jeugd Foodvalley verslag gedaan van de ontwikkelingen jeugdhulp in de jeugdhulpregio Foodvalley. Op basis van de declaratiegegevens met betrekking tot de eerste vier maanden (stand juni) van 2023 wordt er in de rapportage inzicht gegeven in het verloop van de jeugdhulpkosten (ZIN). Uit deze prognose van de jeugdhulpkosten 2023 voor de gemeente Nijkerk blijkt dat deze kosten naar verwachting € 1.029.000 hoger gaan uitvallen dan geraamd. In deze prognose is ook rekening gehouden met achterblijvende facturatie over de rapportageperiode. Uit een nadere analyse blijkt dat deze forse stijging uitsluitend wordt veroorzaakt doordat een viertal Nijkerkse jeugdigen zijn ingestroomd in de duurdere jeugdzorg Landelijk Transitie Arrangement (LTA). Drie van de vier van deze kinderen zijn verwezen door een gecertificeerde instelling. De gemeente heeft op deze indicaties beperkte tot geen invloed. Om dit te voorkomen willen we juist aan de voorkant tijdig signaleren en interveniëren om te zorgen dat jeugdigen de zorg krijgen die ze nodig hebben en daardoor zo min mogelijk bij een gecertificeerde instelling terecht te komen.
De gemeenteraad heeft bij de 1e Berap 2023 extra middelen beschikbaar gesteld om het sociaal team te versterken. Dit om onder andere meer casusregie uit te kunnen voeren. Door het hoge verloop van personeel is Nijkerk nog niet toegekomen aan deze verdiepingsslag. Het is de verwachting dat vanaf 1 januari 2024 de beschikbare formatie jeugd binnen het sociaal team Nijkerk volledig is ingevuld.
Deze stijging van de jeugdhulpuitgaven FV jeugd (ZIN) heeft o.b.v. de afgegeven indicaties een verwacht structureel financieel effect. Er wordt vanaf september actie genomen om te bezien (ook in het belang van de jeugdigen) of de indicaties passend zijn of dat er nog alternatieven mogelijk zijn. Ook werken we met het regionaal veiligheidsteam wat hier een bijdrage aan levert.

In afwachting van deze ontwikkeling, is in de begroting 2024-2027 uitgegaan van meerjarig € 600.000 (inclusief index 2024) aan extra jeugdhulpkosten. De resterende € 500.000 is als hoger risico meegenomen bij de bepaling van het weerstandsvermogen.
Naar huidige inzichten worden er in 2024 voorstellen over de hervormingsagenda jeugd naar de Tweede kamer gestuurd ten aanzien van onder andere de afbakening van de reikwijdte van de jeugdhulpplicht.

Afwikkeling pilot OJA Elburg
In de 1e Berap is besloten om € 78.000 incidenteel beschikbaar te stellen voor de afwikkeling van de pilot Onderwijs en jeugd Arrangement (OJA) Elburg over de kalenderjaren 2021 en 2022. De afrekening van de Pilot is in de jaarrekening 2022 meegenomen waardoor het beschikbaar gestelde bedrag van € 78.000 kan vrijvallen.

Jeugdhulp PGB via de SVB
Op basis van de werkelijke uitgaven tot en met augustus 2023 voor Jeugd PGB via de Sociale verzekeringsbank (SVB), is de prognose dat deze uitgaven dit jaar € 28.000 lager uitvallen dan begroot. De PGB uitgaven over oude jaren in 2023 en de afwikkeling van de PGB uitgaven 2022 met de SVB zijn in deze prognose meegenomen. Er zijn per augustus 2023 t.o.v. de vergelijkbare periode vorig jaar minder inwoners met een jeugd PGB.

Jeugdwetvervoer
De uitgaven voor het lokale jeugdwetvervoer zijn in 2023 hoger dan verwacht. Bij een gelijkblijvende vervoersbehoefte gaan deze kosten naar verwachting voor 2023 € 48.000 hoger uitvallen.

Samenvattend vallen de jeugdhulpkosten (ZIN en PGB) totaal € 971.000 hoger uit dan verwacht voor 2023.

11. Voorbereidingskosten noodopvang asielzoekers 2023
Voor de al gemaakte en nog te verwachten kosten voor de voorbereiding van de noodopvang asielzoekers wordt u gevraagd een budget van € 145.000 beschikbaar te stellen. Tot op heden zijn er meer dan 70.000 euro aan kosten (inhuur projectleider en communicatiekosten) geboekt. De verwachting is dat er nog 75.000 kosten voor communicatie (€ 30.000), inhuur projectleider (€ 30.000) en uren inhuur projectondersteuning (€ 15.000) bij komen.

12. Vergoeding schoolbesturen voor heffingen en OZB
De vergoeding door de gemeente Nijkerk aan schoolbesturen voor de opgelegde heffing OZB is structureel hoger dan de OZB vergoeding die hiervoor is begroot. Hier wordt voorgesteld om deze begroting structureel naar boven bij te stellen met € 45.000. Hier staat tegenover dat de gemeente via de inning van de OZB dit bedrag al heeft ontvangen.

13. IHP onderwijs
Het investeringskrediet voor de tijdelijke huisvesting van de school Het Baken zou volgens het programma huisvesting onderwijs eind 2022 worden afgerekend. De afrekening van het krediet vindt nu in 2023 plaats. Hierdoor starten de investeringslasten van deze investering ook een jaar later (vanaf 2024 i.p.v. 2023). De voor 2023 geraamde afschrijvingslasten van € 109.000 kunnen hierdoor incidenteel vrijvallen in 2023 en hoeven niet terug te vloeien naar de stelpost onderwijshuisvesting. Deze is naar huidige inzichten toereikend in 2023.

14. Leerlingenvervoer Oekraïne
In de raadsinformatiebrief van 21 juni 2023 over de meicirculaire 2023 is melding gemaakt van de ontvangst van de incidentele decentralisatie uitkering “Leerlingenvervoer Oekraïne” van € 30.000 in het gemeentefonds. Eind januari 2023 zijn er meer dan 88.000 vluchtelingen uit Oekraïne naar Nederland gekomen en ingeschreven in de basisregistratie personen (BRP), onder wie ongeveer 18.000 kinderen en jongeren. Scholen en gemeenten spannen zich in om deze leerlingen onderwijs te bieden. Hier hoort in sommige gevallen ook het vervoer naar de school bij. Gemeenten hebben de regie en verantwoordelijkheid voor het leerlingenvervoer aan leerlingen uit Oekraïne.
Hier wordt voorgesteld om het ontvangen bedrag toe te voegen aan het budget voor leerlingenvervoer. Deze mutatie verloopt budgetneutraal.
.

15. Taal voor ontheemden Oekraïne
In de raadsinformatiebrief van 21 juni 2023 over de meicirculaire 2023 is melding gemaakt van de ontvangst van de incidentele decentralisatie uitkering “Taal voor ontheemden uit Oekraïne” van totaal € 26.000 in het gemeentefonds. Ontheemden uit Oekraïne hebben nu beperkte mogelijkheden om de Nederlandse taal op vrijwillige basis te leren. Om een hogere arbeidsparticipatie te stimuleren, het mogelijk te maken voor Oekraïners om werk te doen dat past bij hun vaardigheden en opleiding en om deel te kunnen nemen aan de Nederlandse maatschappij, is het leren van de Nederlandse taal essentieel.
Hier wordt voorgesteld om het ontvangen bedrag toe te voegen aan het taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken. Deze mutatie verloopt budgetneutraal.

16. Toezicht Kinderopvang VGGM
De VGGM voert voor Nijkerk het toezichthouderschap kinderopvang uit. In mei 2023 is het gehanteerde tarief per 1 januari 2023 als gevolg van loon- en prijsstijgingen met 9% geïndexeerd. Bovendien zijn er meer inspecties uitgevoerd dan in voorgaande jaren doordat organisaties de verbeterpunten niet opvolgen. Door deze ontwikkelingen wordt voorgesteld het budget voor het toezichthouderschap kinderopvang met ingang van 2023 structureel met € 20.000 te verhogen.

17. Bijdrage VGGM wet verplichte GGZ 2023
De veiligheidsregio Gelderland Midden heeft voor het kalenderjaar 2023 minder kosten in rekening gebracht voor de uitvoering van de Wet verplichte GGZ dan verwacht. Hierdoor kan het resterende budget over 2023 van € 16.000 incidenteel vrijvallen.

18. Participatiewet Re-integratie
In de raadsinformatiebrief van 21 juni 2023 over de meicirculaire 2023 is melding gemaakt van de meerjarige bijstelling van het participatiebudget in het gemeentefonds. De rijksvergoeding Beschutwerk maakt onderdeel uit van dit budget.
Het Beschutwerk-budget is voor dit jaar door het rijk € 7.000 hoger vastgesteld dan begroot. Hier wordt voorgesteld om dit budget toe te voegen aan het re-integratiebudget. Deze mutatie verloopt budgetneutraal.
De meerjarige mutaties vanaf kalenderjaar 2024 zijn al verwerkt in de meerjarenbegroting 2024-2027.

19. Maatschappelijke begeleiding asielmigranten
In 2023 zijn er in minder begeleidingstrajecten uitgevoerd als gevolg van minder gerealiseerde huisvestingen van asielmigranten en hun gezinsleden in Nijkerk. Hierdoor vallen de kosten voor maatschappelijk begeleiding dit jaar naar verwachting € 110.000 lager uit dan begroot.

Voor 2024 is het beschikbare budget voor maatschappelijke trajectbegeleiding voldoende om de komende taakstelling 2024 en het restant van 2023 te bekostigen. Vanaf 2025 is het begrote budget en gedeeltelijke aanvulling uit SPUK inburgering (middelen maatschappelijke begeleiding) voldoende om de trajecten te bekostigen op basis van de aantallen die nu bekend zijn.
In de raadsinformatie brief van 21 juni 2023 over de meicirculaire is o.a. melding gemaakt van de incidentele uitkering dit jaar in het gemeentefonds voor maatschappelijke begeleiding van € 31.000. Gezien de vrijval in 2023 wordt nu voorgesteld om dit bedrag niet toe te voegen aan het budget maatschappelijke begeleiding. Dit is eveneens een voordeel voor het gemeentelijk resultaat.

20. Vrijverval (riolering)
Bij het reinigen en inspecteren van de rioleringen zijn extra herstelwerkzaamheden noodzakelijk gebleken. Naar verwachting is er dan ook in 2023 een extra bedrag van € 60.000 nodig. Meerjarig zal dit worden meegenomen in het programma Water.

21. Riolering (onttrekking voorziening
Ter dekking van de extra lasten van riolering is een onttrekking uit de voorziening van € 85.000 opgenomen.

22. Afkoop retributierecht 20 middenspanningsruimten voor 40 jaar
Met de netbeheerder is de afkoop van de retributie voor 40 jaar van 20 middenspannings-ruimten overeengekomen. De afkoop is gebaseerd op een grondprijs van € 250 per m2. Deze opbrengst wordt gestort in de reserve bouwgrondexploitaties, in overeenstemming met de incidentele grondverkopen.

23. Overige verkeersmaatregelen
Op 22 juni 2023 is in de raad unaniem een motie aangenomen voor een onderzoek naar veilige kruisingen op de Torenstraat en Vrijheidslaan (id.198). Voor het uitvoeren van dit onderzoek is een bedrag van € 25.000 noodzakelijk.

Daarnaast is er € 25.000 extra budget nodig om de prijsstijgingen te compenseren en mee te liften op een onderzoek ten behoeve van de verkeersafwikkeling Stadshaven. Hierbij zal in een breder verband de verkeerssituatie worden onderzocht.
Er is verder dit jaar sprake van meer vandalisme en graffiti in de openbare ruimte, om dit te herstellen is eenmalig € 25.000 extra nodig.

24. Onderhoud wegen
Er zijn extra uitgaven aan wegen van € 60.000 door intensivering van de werkzaamheden aan kabels en leidingen hier tegenover staan meer degeneratie inkomsten. De extra uitgaven voor degeneratie worden gedekt uit de extra inkomsten kabels en leidingen van € 60.000. De kosten voor onderhoud kunnen met € 10.000 worden afgeraamd.
Verder worden er geen inkomsten meer gerealiseerd voor het aanleggen van inritten. Het gehele budget van € 36.000 wordt dan ook structureel afgeraamd.

Door prijsstijgingen en een zomer met veel neerslag zijn er extra kosten gemaakt voor het onderhoud van de bermen in het buitengebied. Hiervoor is eenmalig een extra budget van € 40.000 nodig om de bermen op orde te houden en aansprakelijkheidstellingen zoveel mogelijk te voorkomen.

25. Kabels en leidingen
Door intensivering van werkzaamheden aan kabels en leidingen zijn er meer degeneratie inkomsten van € 60.000 maar ook meer herstelkosten. De extra inkomsten worden gebruikt om de extra uitgaven op onderhoud wegen te dekken voor € 60.000. Zie het onderwerp onderhoud wegen.

26. Verkiezingen
Via het gemeentefonds(meicirculaire) is een bijdrage ontvangen voor de procedure vaststelling verkiezingsuitslagen en het toegankelijker maken van verkiezingen.
Deze mutatie verloopt budgetneutraal.

27. Huurinkomsten Rabobank
Er wordt in 2023 een bedrag van € 53.000 aan huurinkomsten ontvangen uit de verhuur van een gedeelte van het (nieuwe) gemeentehuis. Deze opbrengsten zijn niet geraamd in de begroting.

28. Tweede kamer verkiezingen november 2023
Door de val van het kabinet zijn er in 2023 vervroegde tweede kamer verkiezingen in november. De kosten voor het organiseren hiervan bedragen € 107.000. Door het Rijk wordt geen bedrag hiervoor beschikbaar gesteld.

29. Meicirculaire Gemeentefonds (met budgettair effect)
Dit is het deel van de uitkering in 2023 en volgende jaren dat vrijvalt ten gunste van het resultaat. U bent via de raadsinformatiebrief over de meicirculaire al op de hoogte gebracht over de effecten van deze circulaire. De effecten van de Meicirculaire zijn al meerjarig verwerkt in de begroting 2024. Via deze 2e Bestuursrapportage worden de effecten van de Meicirculaire verwerkt in 2023.

30. Meicirculaire Gemeentefonds (zonder budgettair effect)
Dit deel van de uitkering wordt ingezet voor de doelen die in de circulaire zijn aangegeven en vindt u terug in de uitgaven op de programma's zie de tabel hieronder.

onderwerp	programma	bedrag
Procedure verkiezingsuitslag	7	€ 8.000
Dienstverlening aanpak schulden en armoede	1	€ 54.000
Flankerend beleid energiearmoede	1	€ 67.000
Participatie (WSW)	1	€ 26.000
Re-integratie	5	€ 7.000
Leerlingenvervoer Oekraïne	2	€ 30.000
Maatschappelijke begeleiding	2	€ 31.000
Regionale energiestrategieën	3	€ 330.000
Taal voor ontheemden Oekraïne	2	€ 26.000
Wet goed verhuurderschap	4	€ 12.000
Totaal		**€ 591.000**

31. Renteresultaat
Het positieve renteresultaat ontstaat door de ontvangen rente voor gelden die tijdelijk in de schatkist geparkeerd staan en minder betaalde rente doordat er minder geïnvesteerd is dan verwacht.

32. Dividend
In 2023 is € 25.000 meer dividend ontvangen dan geraamd. Het dividend van de BNG was € 31.000 hoger tegen een lager dividend van Alliander van € 6.000.

33. Verzekeringen
De verzekeringspremies zijn in 2023 fors gestegen met € 96.000 door een hogere taxatiewaarde van de schoolgebouwen (€ 85.000) en een hogere premie voor het gemeentehuis (€11.000).

34. Vrijval afschrijvingslasten
Doordat een aantal projecten per 1 januari 2023 nog niet zijn afgesloten worden er minder kapitaallasten doorbelast. Deze investeringen hebben voor een aanzienlijk deel een relatie met de reserve investeringen maatschappelijk nut. Een groot deel van deze afschrijvingen wordt dan ook gedekt uit deze reserve maatschappelijk nut. Doordat op deze investeringen nog niet afgeschreven wordt in 2023 hoeft er ook geen dekking uit deze reserve plaats te vinden. De bijdrage uit deze reserve kan daardoor in 2023 met € 474.000 worden verlaagd. Een deel van de vrijgevallen afschrijvingen is afzonderlijk door de taakvelden opgenomen. Hieronder vindt u de tabel met de verdeling over de verschillende programma's en taakvelden. Op de stelpost van in te verdienen kapitaallasten van € 100.000 is eenzelfde bedrag aan vrijvallende afschrijvingen afgeboekt.

Wijzigingen 2e berap 2023 bedragen x € 1.000

onderwerp	programma	lasten	baten	saldo
Vrijval afschrijvingslasten pick-ups en bestelauto	7	-70	-	70
Vrijval afschrijvingslasten combivoertuigen	7	-32	-	32
Vrijval afschrijvingslasten BBK Riolering	3	-70	-	70
Storting voorziening afschrijvingslasten BBK Riolering	3	70	-	-70
Vrijval afschrijvingslasten BBK Verkeer en vervoer	4	-746	-	746
Reservemutatie	9	-	-474	-474
		-848	**-474**	**374**

35. Wet goed verhuurderschap

In de raadsinformatiebrief van 21 juni 2023 over de meicirculaire 2023 is melding gemaakt van een eenmalige ontvangst van de incidentele decentralisatie uitkering “Wet goed verhuurder-schap” van totaal € 12.000 in het gemeentefonds.

2. (Bestaand) Beleid

bedragen x € 1.000

bijstelling	programma	lasten	baten	saldo
1. Klimaatmaatregelen (riolering)	3	25	-	-25
2. Afval algemene kosten	3	25	-	-25
3. BBK afval	3	-	-28	-28
4. Routekaart/duurzaamheid structureel (Bijdrage RES)	3	330	-	-330
5. Kosten energietoezicht	3	38	38	-
6. Opstellen nota kostenverhaal (actualisatie van de nota bovenwijkse- en bovenplanse	4	50	-	-50
Bijdrage reserve bouwgrond-exploitatie nota kostenverhaal	9	-	50	50
7. Bijdrage initiatiefnemer Nieuwe Kerkstraat Nijkerkerveen	4	-	60	60
Storting bijdrage in de reserve bovenwijkse voorzieningen	3	60	-	-60
8. Overdracht bodemtaken Omgevingswet 2023	4	50	50	-
9. Subsidie provincie toekomst- bestendig Arkervaart West	3	17	17	-
10. Kapitaallasten Hondenbeleid vanaf 2023	4	-17	-	17
11. Tractie opbrengst verkoop tractiemiddelen	7	-	-46	-46
12. Verschuiven budget straatcoaches naar 2024/2025	6	-50	-	50
13. Kapitaallasten Aygo's	7	-21	-	21
14. BTW Chalets Oekraïne	1	162	-	-162
15. Detachering personeel	7	-	38	38
16. Vrijval afschrijvingen investering nieuw gemeentehuis	7	-112	-	112
Storting in de reserve Facilitaire zaken van de vrijvallende afschrijvingen	9	112	-	-112
Totaal		**669**	**179**	**-490**

Toelichting (bestaand) beleid

1. **Klimaatregelen (riolering)**
   In het eerste kwartaal is het subsidieplafond voor groene daken al bereikt. Na de behandeling van de kadernota 2024 is de subsidie groene daken opnieuw opengesteld. Hiervoor is eenmalig € 25.000 noodzakelijk voor 2023. Meerjarig zal dit worden meegenomen in het programma Water.

2. **Afval algemene kosten**
   Zowel voor begeleiding bij de werkzaamheden van het containermanagement als ook voor ondersteuning bij het opstellen van een afvalbeleidsplan is een bedrag van € 25.000 nodig om deze werkzaamheden uit te kunnen besteden.

3. **BBK afval**
   De detachering van een beleidsadviseur afval is per 1 januari gestopt, waardoor de structurele inkomsten van € 28.000 vervallen.

4. **Routekaart/duurzaamheid structureel (Bijdrage RES)**
   Er wordt een budget opgenomen van € 330.000 voor Routekaart/duurzaamheid structureel (Bijdrage RES) waarvan de dekking vanuit de algemene uitkering plaats vindt.
   Elke RES-regio ontvangt gelden voor de organisatie van een RES-kantoor. De gemeente Nijkerk ontvangt als voorzitter van de RES deze gelden. De besteding van deze gelden is aan de RES-regio Foodvalley. De lasten worden jaarlijks via een factuur van Regio Foodvalley ten laste van dit RES budget bij de gemeente Nijkerk gebracht.

5. **Kosten energietoezicht**
   Van de provincie Gelderland ontvangen we in de jaren 2022 tot en met 2024 een bedrag van € 38.000 ten behoeve van de uitoefening van het toezicht op 96 bedrijven/instellingen die onder de reikwijdte vallen van artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

6. **Opstellen nota kostenverhaal (actualisatie van de nota bovenwijkse- en bovenplanse voorzieningen)**
   Voor het opstellen van de nota kostenverhaal is een offerte opgevraagd. De benodigde middelen bedragen € 50.000. De nota kostenverhaal is een actualisatie van de huidige nota bovenwijks- en bovenplanse voorzieningen. In de nota kostenverhaal leggen we het tarief vast die initiatiefnemers bij een ontwikkeling afdragen aan de gemeente Nijkerk. Dit tarief wordt onderbouwd op basis van de voorgenomen investeringen binnen de gemeente Nijkerk. De bijdragen worden gestort in de reserve bovenwijkse- en bovenplanse voorzieningen en gebruikt als gedeeltelijke dekking voor toekomstige investeringen. De planning is om de nota begin 2024 vast te laten stellen door de raad. De kosten worden gemaakt in 2023 en 2024. Dekking vindt plaats vanuit de reserve bouwgrondexploitatie.

7. **Bijdrage initiatiefnemer Nieuwe Kerkstraat Nijkerkerveen**
   Op verzoek van een initiatiefnemer is het bestemmingsplan Nieuwe Kerkstraat gewijzigd. In de overeenkomst met de initiatiefnemer is afgesproken dat er een bijdrage in bovenwijkse voorzieningen verschuldigd is van ongeveer € 60.000. Deze bijdrage wordt gestort in de reserve bovenwijkse voorzieningen en verloopt dus budgettair neutraal voor de gemeentelijke begroting.

8. **Overdracht bodemtaken Omgevingswet 2023**
   Voor de projectoverdracht bodemtaken onder de Omgevingswet wordt een bedrag van € 50.000 subsidie ontvangen. De subsidie is bestemd voor het oplossen van knelpunten rondom de overname van bodemtaken in het kader van de omgevingswet en/of advies en kennisdeling over het inrichten van de gemeentelijke organisatie in het kader van de overname van de bodemtaken bij de inwerkingtreding van de omgevingswet. De activiteiten worden uitbesteed aan de omgevingsdienst Regio de Vallei.

9. **Subsidie provincie toekomstbestendig Arkervaart West**
   Voor het opzetten of verbeteren van het organiserend vermogen van bedrijventerrein Arkervaart-West te Nijkerk is een subsidie van € 17.472 ontvangen. Voor dit bedrag wordt een vitale coalitie gevormd waarin de gemeente en ten minste vijf ondernemers zijn vertegenwoordigd. Er worden gezamenlijke doelen voor de lange- (2030) en korte termijn (2024) vastgesteld. Rollen en verantwoordelijkheden worden afgestemd en vastgelegd. Er wordt een concreet actieplan opgezet gericht op zowel bestendiging van de samenwerking alsmede de eerste inhoudelijke acties.

10. **Kapitaallasten Hondenbeleid vanaf 2023**
    Het hondenuitlaat beleid is in 2023 geactualiseerd. De kapitaalasten op de investeringen zijn opgenomen in de begroting 2024. De opgenomen stelpost voor de kapitaallasten kan hierdoor in 2023 en meerjarig vrijvallen.

11. **Opbrengsten verkoop tractie**
    Levering van de voertuigen zal afgerond worden in 2024. De geraamde opbrengsten van € 46.000 zullen dan ook pas gerealiseerd worden in 2024.

12. **Verschuiven budget straatcoaches naar 2024/2025**
    Het budget voor de straatcoaches dat is opgenomen in de kadernota wordt doorgeschoven naar 2025.

13. **Kapitaallasten Aygo's**
    Doordat de vervanging van de Aygo's is uitgesteld naar 2024 kunnen de kapitaallasten (€ 23.000) vrijvallen in 2023.

14. **BTW Chalets Oekraïne**
    Dit betreft een administratieve correctie over de BTW voor de voorziening aanschaf chalets ten behoeve van de Oekraïners. Deze mutatie is in de 1e berap 2023 abusievelijk niet juist verwerkt in de exploitatie. Voor 2023 betekent dit een incidenteel nadeel van € 162.000
    .

15. **Meer inkomsten uit detachering**
    In 2023 zijn er medewerkers langer gedetacheerd dan oorspronkelijk verwacht was. Dit levert extra inkomsten op voor een bedrag van € 38.000

16. **Storting van de vrijgevallen afschrijvingen van het nieuwe gemeentehuis in de reserve Facilitaire zaken**
    Door uitstel van investeringen in het nieuwe gemeentehuis vallen de in de exploitatie hiervoor opgenomen afschrijvingen voor een bedrag van € 112.000 in 2023 vrij. Dit bedrag zal worden gestort in de reserve Facilitaire zaken. Deze mutatie verloopt budgettair neutraal.

    Het nieuwe gemeentehuis, waarvan de (ver-)bouw in januari 2023 is gestart, laat aan de buitenkant inmiddels al duidelijk de contouren van de raadzaal zien. In de afgelopen maanden is het staal geplaatst, is de betonvloer gestort en gaat men nu verder met de afbouw. Met als doel de raadzaal voor de winter wind- en waterdicht te hebben. Ook binnen is de indeling al grotendeels aangepast en is men volop bezig met het plaatsen van de laatste wanden en het trekken van alle kabels en leidingen. In het kader van de afgesproken verduurzaming is het dak inmiddels beter geïsoleerd en wordt nu de plaatsing van de zonnepanelen voorbereidt.

    De meeste actuele stand van zaken wat planning en financiën betreft, wordt zoals afgesproken, per kwartaal via een raadsinformatiebrief aangegeven. Ook na afloop van het 3e kwartaal 2023 wordt deze weer opgesteld en aan de raad verzonden.

3. Energie- en Prijsindexatie

bedragen x € 1.000

bijstelling	programma	lasten	baten	saldo
1. Stijging energiekosten	div	900		-900
2. Stelpost extra prijsstijging energiekosten 2023	7	-900		900
3. Vrijval stelpost extra prijsstijging energiekosten 2023	7	-670		670
4. Openbare verplichting	4	20		-20
5. Vekeer en vervoer	4	-85		85
6. Vrijval stelpost prijsstijging	7	-900		900
Totaal		**-1.635**	-	**1.635**

Toelichting energie- en prijsindexatie

1t/m 3 Energiekosten

In de eerste bestuursrapportage is gemeld dat de energieprijzen door globale ontwikkelingen sterk zijn gestegen. De hogere energietarieven leiden zoals verwacht tot oplopende uitgaven voor de energiekosten op de verschillende programma's. Hiervoor is in de begroting 2023 al een meerjarige stelpost opgenomen. De hogere lasten worden dan ook ten laste van deze stelpost voor energie gebracht waardoor ze budgetneutraal verlopen. Een deel van het restant (€ 870.000) van de stelpost energie voor 2023 groot € 670.000 laten we vrijvallen in het resultaat van 2023.

Aanbesteding energie

De aanbesteding energie (in ISNV verband) is, door het niet ontvangen van inschrijvingen, mislukt. Om te zorgen dat we vanaf 1 januari 2024 voorzien zijn van de levering van elektriciteit en aardgas is in ISNV verband gestart met één-op-één onderhandelingen met energieleveranciers. Als de uitkomsten voor de exploitatie van het nieuw af te sluiten contract voor de levering van elektriciteit en aardgas bekend zijn wordt duidelijk welk bedrag van de meerjarig opgenomen stelpost voor energie vrij kan vallen. Dit zal dan ook worden meegenomen bij de ombuigingsvoorstellen.

4. Openbare verlichting

De aanzienlijke prijsstijgingen afgelopen jaar hebben ook zijn doorwerking gehad in het onderhoud aan de openbare verlichting en er is structureel een extra bedrag van € 20.000 noodzakelijk om onderhoud op peil te houden.

5. Verkeer en vervoer, aframen stelpost prijsstijging investeringen Ruimte

Er is geen beroep gedaan op de in de eerste bestuursrapportage opgenomen stelpost prijsstijgingen voor investeringen waardoor deze vrij kan vallen.

6. Vrijval stelpost prijsstijging

Het effect van de inflatie op de begroting valt in 2023 lager uit dan verwacht, hierdoor stellen wij u voor om een bedrag van € 900.000 uit de stelpost vrij te laten vallen. Meerjarig stellen we voor om de komende ontwikkelingen van de inflatie en de economie af te wachten.

4. Specifieke uitkeringen

bedragen x € 1.000

bijstelling	programma	lasten	baten	saldo
1. Brede SPUK GALA 2023-2026	1	188	188	-
2. Brede SPUK GALA 2023-2026	2	274	274	-
3. Brede SPUK GALA 2023-2026	2	268	268	-
4. Buurtsportcoaches naar Brede SPUK GALA	2/8	-216	-216	-
5. Vrijval i.v.m. subsidies t.l.v. Brede SPUK GALA	1	-50	-	50
6. Vrijval i.v.m. subsidies t.l.v. Brede SPUK GALA	2	-50	-	50
7. Specifieke uitkering (SPUK) Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	2	210	210	-
8. SPUK aanpak energiearmoede	3	198	198	-
9. Uitvoeringskosten klimaatakkoord SPUK CDOKE	3	712	712	-
10. Stadshaven Nijkerk, klimaatadaptief bouwen (SPUK DPRA impuls 2022)	4	103	103	-
Totaal		**1.637**	**1.737**	**100**

Toelichting specifieke uitkeringen

1. **Brede specifieke uitkering GALA 2023-2026**
   De Brede SPUK-regeling 2023-2026 is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040.Deze SPUK is voor alle gemeenten in werking gesteld om diverse afspraken uit te kunnen voeren. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Hoofdlijnen Sportakkoord II, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). De gemeente heeft op alle onderdelen van de Brede SPUK GALA een subsidie aanvraag ingediend bij de Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen van het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS). Inmiddels is de SPUK GALA voor het kalenderjaar 2023 aan Nijkerk toegekend tot een bedrag van € 729.000. Om in aanmerking te komen voor de subsidiejaren vanaf 2024-2026 moeten gemeenten voor 1 oktober 2023 een plan van aanpak indienen conform artikel 6.3 van de regeling. Ten tijde van de bestuurlijke behandeling van deze BERAP is deze aanvraag op tijd ingediend. Er wordt nu voorgesteld om alle 15 deelonderwerpen van deze Brede SPUK op te nemen in de gemeentelijke begroting.

   Met deze SPUK is het mogelijk om uitgaven van bestaande activiteiten/subsidies van de gemeente Nijkerk onder verschillende deelonderwerpen van deze nieuwe SPUK te brengen. Hiermee kunnen de bedragen die voor deze bestaande activiteiten/subsidies al eerder uit gemeentelijk middelen zijn begroot vrijvallen.
   Op basis van de geïnventariseerde activiteiten/subsidies is voorlopige vastgesteld dat er sprake is van een incidentele vrijval in 2023 van € 100.000 op taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie en 7.1. Volksgezondheid.

   Voor zover de Brede SPUK niet door Nijkerk wordt aangewend in 2023 mag (onder voorwaarden) maximaal 20% van de onderbesteding éénmalig worden meegenomen naar 2024. Vanaf 2024 geldt deze regeling niet meer.

2. **Brede SPUK GALA 2023-2026 sportbeleid en activering**
   U wordt voorgesteld om het te ontvangen bedrag van € 274.000 toe te voegen aan het budget voor sport en bewegen. Voor een uitgebreide toelichting op de SPUK GALA verwijzen wij u naar programma 1 punt 11.

3. **Brede SPUK GALA 2023-2026**
   U wordt voorgesteld om het te ontvangen bedrag van € 268.000 toe te voegen aan het budget voor Volksgezondheid. Voor een uitgebreide toelichting op de SPUK GALA verwijzen wij u naar programma 1 punt 11.

4. **Buurtsportcoaches naar Brede SPUK GALA**
   De al jaren bestaande Brede regeling combinatiefuncties (Buurtsportcoaches) is nu een deelonderwerp geworden van de Brede SPUK GALA. Vanaf 2023 ontvangen gemeenten deze rijksinkomsten niet langer via een bijdrage in het gemeentefonds. De hiervoor structureel geraamde “oude” inkomsten (gemeentefonds) € 216.000 en “oude” lasten op taakveld 5.1 Sportbeleid en activering € 216.000 komen budgetneutraal te vervallen.

5. **Vrijval in verband met subsidies ten laste van de specifieke uitkering GALA**
   Door het aanvragen van de brede SPUK GALA is het mogelijk om uitgaven van bestaande activiteiten/subsidies van de gemeente Nijkerk onder verschillende deelonderwerpen van deze nieuwe SPUK te brengen. Hiermee kunnen de bedragen die voor deze bestaande activiteiten/subsidies al eerder uit gemeentelijk middelen zijn begroot vrijvallen. Op basis van de geïnventariseerde activiteiten/subsidies is voorlopige vastgesteld dat er sprake is van een incidentele vrijval in 2023 van € 50.000 op taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie en € 50.000 op taakveld 7.1. Volksgezondheid.

6. **Vrijval in verband met subsidies t.l.v. Brede SPUK GALA**
   Door het aanvragen van de brede SPUK GALA is er sprake van een incidentele vrijval in 2023 van € 50.000 op taakveld 7.1. Volksgezondheid.

7. **Specifieke uitkering (SPUK) Meerkosten Energie Openbare Zwembaden**
   Gestegen energielasten Zwembad Jaap van der Krol bad
   Binnen het taakveld Sociaal is voor energielasten van de sportaccommodaties (zwembad Jaap van der Krol) een bedrag van € 210.000 opgenomen (totale SPUK baten).
   Bij de 1e Berap 2023 is al melding gemaakt van gestegen energielasten. Op basis van de werkelijke prijsstijgingen in 2023 blijkt dat deze energiekosten naar verwachting € 180.000 hoger uitvallen dan eerder verwacht.
   Aan de gemeente Nijkerk is door de Dienst Uitvoering Subsidies aan instellingen (DUS-I) een voorlopige specifieke uitkering toegekend voor de meerkosten in 2022 en 2023 van € 210.000.
   De specifieke uitkering is een gedeeltelijke vergoeding van de meerkosten voor energie van het Jaap van der Krol zwembad. Het gaat hierbij om de meerkosten in 2022 en de meerkosten over het jaar 2023 die het gevolg zijn van de algehele prijsstijgingen in de energiemarkt. Nijkerk kan naar verwachting € 80.000 van de werkelijke prijsstijging ten laste brengen van deze specifieke uitkering. Het te verwachten verschil 2023 van € 130.000 wordt in overeenstemming met de regels van de SPUK terugbetaald aan het rijk. Het resterende verschil van € 100.000, tussen de hogere energielasten 2023 van € 180.000 en de extra inkomsten uit de SPUK van € 80.000 wordt gedekt uit de stelpost energie.

   Verder is met de aannemer (Hollander Techniek) en Optisport afgesproken dat als het energie verbruik van het zwembad lager is dan vooraf vastgestelde referentiewaarden, het voordeel verdeeld wordt tussen de drie partijen. Bij een hoger verbruik dan de referentiewaarden vergoedt Hollander Techniek de meerkosten aan de gemeente Nijkerk. De 2e Berap melding gaat over de prijsstijgingen en niet over het verbruik! De afgelopen jaren is het totale verbruik steeds (ruimschoots) onder de referentiewaarden gebleven. Uit de jaarafrekening 2023 gaat begin volgend jaar blijken wat het werkelijke verbruik is geweest.

8. **SPUK aanpak energiearmoede**
   Het ontvangen bedrag kan gebruikt worden om hulp te bieden aan die huishoudens die extra hard getroffen worden door de hoge energieprijzen. Hiermee kunnen zij direct stappen zetten om in hun huis energie te besparen en daarmee hun energierekening te verlagen.

9. **Uitvoeringskosten klimaatakkoord SPUK CDOKE**
   Als gemeente spelen we een belangrijke rol in de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. Met dit geld kan extra personeel worden aangetrokken, de kennis vergroot worden en externe expertise worden ingehuurd. Dit alles om de taken op dit gebied goed uit te kunnen voeren. De uitgaven worden gedekt door de ontvangsten van een specifieke uitkering van het rijk.

10. **Stadshaven Nijkerk klimaatadaptief bouwen (SPUK DPRA impuls 2022)**
    Er is voor het project Stadshaven Nijkerk een specifieke uitkering aangevraagd en ontvangen voor klimaatadaptie van € 103.000. Deze uitkering kan worden aangewend voor klimaatadaptief bouwen en inrichten van de omgeving.

5. Investeringen

In onderstaande tabel vindt u de nieuwe investeringen die aangevraagd worden in deze 2e Berap 2023. Een groot deel van deze investeringen wordt gedekt door subsidies.

bedragen x € 1.000

bijstelling	lasten	baten	saldo
1. Oranjelaan verkeersmaatregelen inrichting naar 30 km '22	254	179	-75
2. Frieswijkstraat, verkeersmaatregelen	202	202	-
3. VRI Nijverheidsstraat / N301	60	-	-60
4. Vervanging riolering civiel, maatregelen/afkoppeling 2023 (40jr)	233	233	-
5. Voorplein station Nijkerk i.c.m. de Oranjelaan	116	116	-
6. Upgrade snelfietsroute Nijkerk/Bunschoten	50	50	-
7. N303 afwaarderen en fietspad verbreden	130	130	-
8. Binnenstad: Plein, Singel, Nieuwstraat	41	41	-
9. Campenbuurt (vanuit onderhoud wegen)	22	22	-
Totaal	**1.108**	973	**-135**

Toelichting op de investeringen

1. **Oranjelaan verkeersmaatregelen inrichting naar 30 km 2022**
   Voor de investering aan de Oranjelaan (onderdeel van het PMRI project) ontvangen we een subsidie van het Rijk om de veiligheid van de weg te verbeteren voor een bedrag van € 179.000. Het overige bedrag van € 75.000 is een benodigde verhoging van het krediet door de gestegen prijzen. Dit bedrag wordt gedekt door de aframing van de (te hoge) stelpost prijsstijging van € 85.000 voor verkeer en vervoer welke in de 1e berap 2023 was opgenomen.

2. **Frieswijkstraat, verkeersmaatregelen**
   Voor het realiseren van veilige fietspaden wordt een investering gepland van € 202.000 die geheel gedekt wordt door een subsidie van de provincie. Deze investering heeft dan ook geen gevolgen voor de exploitatie.

3. **VRI Nijverheidstraat/N301**
   Het bedrag van de investering wordt opgehoogd met € 60.000 t.b.v. de afkoopsom onderhoud De afschrijving hiervoor verloopt via de exploitatierekening en wordt gedekt vanuit de stelpost kapitaallasten.

4. **Vervanging riolering civiel, maatregelen/afkoppeling 2023 (40jr)**
   Dit krediet wordt verhoog met € 150.000 voor het vergroenen van het woonplein en de reconstructie van het Plein en de Bogen. Verder wordt het krediet verhoogd met € 83.000 voor klimaatadaptieve maatregelen. De verhoging van krediet wordt voor €150.000 gedekt door een subsidie van € 150.000 en een specifieke uitkering van € 83.000.

5. **Voorplein station Nijkerk in combinatie met Oranjelaan**
   Voor het project reconstructie Willem Alexander plein is een rijksbijdrage ontvangen van € 41.000 vanuit de tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie en € 75.000 voor het vergroenen woonplein.

6. **Upgrade snelfietsroute Nijkerk/Bunschoten**
   Voor het aanleggen van 8,6 km openbare verlichting aan de Bunschoterweg ten behoeve van de veiligheid van fietspaden is een provinciale subsidie van € 50.000 toegekend. Uitvoering van deze upgrade is afhankelijk van een natuurtoets die plaatsvindt.

7. **N303 afwaarderen en fietspad verbreden**
   De toegekende provinciale subsidie van € 130.000 is bestemd voor de verbreding van het fietspad aan de Voorthuizerweg van 2 m naar 3,5 m voor de lengte van 0,6 kilometer om de fietsveiligheid en het fietscomfort te verbeteren.

8. **Binnenstad: Plein, Singel, Nieuwstraat**
   Voor het project Binnenstad is een rijksbijdrage ontvangen van € 41.000 vanuit de tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie.

9. **Campenbuurt (vanuit onderhoud wegen)**
   Voor het project Campenbuurt is een rijksbijdrage ontvangen van € 22.000 vanuit de tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie.